

kultura@pobjeda.me

A tempo

OZBILJAN PRISTUP:
Aleksandar Božović

Uspjeh i nada za budućnost

Trinaesto izdanje A tempa obilježeno je izuzetnom selekcijom interpretatora, a organizatori su se postarali da crnogorskoj publici, osim klasičnog repertoara, ponude i drugačije koncepte muzike. Uspjeh u realizaciji i posjećenost ovogodišnjeg festivala ostavlja prostor za očekivanje da i naredne godine publika uživa u kvalitetnom programu, uz nadu da će A tempo dogodio biti održan u novom koncertnom prostoru Muzičkog centra Centra Crne Gore.

Osvrt na završnicu 13. izdanja međunarodnog muzičkog festivala

Uzbudljivo do magije klavira

» Piše: **Vanja Vukčević**

Trinaesto izdanje Međunarodnog muzičkog festivala A tempo u koncepcijskom smislu bilo je posvećeno klaviru i pijanistima, kao i prezentaciji dva nova „stenveja“. Stoga je i slogan ovogodišnje manifestacije nosio naziv „Umjetnici i klaviri“. Brojna publika u crnogorskom nacionalnom teatru, tokom pet festivalskih večeri uživala je u koncertima eminentnih pijanista koji su nastupali samostalno, zatim u duu, kao i u pratnji Crnogorskog simfonijskog orkestra. Osim klasične muzike, mogle su se čuti i njene izvedbe kroz džez improvizacije i tzv. krossover. Nakon koncerta sjajnog makedonskog pijaniste Simona Trpčeskog, kojim je otvoren A tempo, i klavirskog Dua Alperin - Rudi, crnogorska publika je treće festivalske večeri prvi put imala priliku da čuje krossover zvijezdu, hrvatskog pijanistu Maksima Mrvicu.

Krossover varijacije

Uopšteno govoreći, danas postoje dvije vrste krossovera. Prvi je onaj u kojem izvođači popularne muzike načinom interpretacije i aranžmanima teže ka klasičnom zvuku, kao i tzv. klasični krossover u kojem klasično orijentisani umjetnik eksperimentiše sa elektronskim i pop-rok zvukom. Sve veći broj akademski obrazovanih izvođača, kakav je i Maksim Mrvica, posmatra klasičnu muziku izvan tradicionalnih okvira, na način koji je prijemčiviji i interesantniji širem auditorijumu. U tom smislu, krossover muzičarima često se zamjera na koketiranju i podilaženju publici, dok muzičari smatraju da se kroz ovaj pravac klasična muzika može demistifikovati i približiti široj javnosti, umjesto da bude isključivo elitistička kategorija. S tim u vezi, za koncert pijaniste Maksima Mrvice vladalo je ogromno interesovanje, pa je Velika sala CNP-a bila prepuna. U prilog tome govori i podatak da su albumi ovog umjetnika, prepoznatljivijim pod imenom Maksim, prodati u preko dva miliona primjeraka, u više od 57 zemalja svijeta.

Energičnost na djelu

Maksim je uz pratnju matrice odsvirao čuvene teme iz filmova „Kum“, „Čudo“, „Pirati sa Kariba“ i „Nemoguća misija“, kao i djela kompozitora romantičarskog stila: „Bumbarov let“ Rimskog-Korsakova, „Labud“ i „Karneval“ Kamija

IZUZETNE EMOCIONALNE DUBINE: Crnogorski simfoničari i Konstatin Lifšic

Sen-Sansa, „Habaneru“ Žorža Bizeta i Rahmanjinove „Varijacije na Paganinijevu temu“. U pojedinim kompozicijama, poput „Bumbarovog leta“, izuzetno virtuozno izvođenje Maksima Mrvice odvijalo se uz prilično jednolične matrice, koje su povremeno nadvladavale klavirsku dionicu i zvuke „stenveja“ (kao u numeru iz filma „Kum“), pa se stekao utisak da bi nastup ovog sjajnog pijaniste, u akustički nesavršenom koncertnom prostoru kakav je nacionalni teatar, bio dosta efektivniji ukoliko bi sa njim na sceni uživo nastupili i drugi instrumentalisti. U „Labudu“ i „Karnevalu“, zvuk matrice je adekvatnije uspio da isprati i podrži dramaturgiju Sen-Sansovih kompozicija, kao i Maksimovo izuzetno energično i ubjedljivo izvođenje muzike iz filma „Pirati sa Kariba“. Za poklonike čistog klasičnog zvuka, pijanista je odsvirao Listovu „Baladu“ br.2 u H-molu, dok je možda najveći utisak ostavilo izvođenje numere „Zmija“ Troja Donokleja, koji je ovu kompoziciju originalno napisao za Maksima Mrvicu. Nakon zvaničnog programa, na insistiranje oduševljene publike, uslijedio je bis, a pijanista je pomoću instrumenta komunicirao sa publikom na njima nov i uzbudljiv način tokom cijele večeri.

Crnogorski pijanisti

Četvrti festivalski dan bio je u znaku nagrađivanih crnogorskih pijanista. U prvom dijelu koncerta nastupio je trinaestogodišnji Aleksandar Božović, koji je brojnim nagradama, kako na domaćoj sceni, tako i na međunarodnim takmičenjima, zavrijedio nastup u njujorškom Karnegi holu. Božo-

MAESTRALNO SLOJEVIT IZRAZ: Boris Kraljević

vić je izveo tri stilski različita djela: C-dur Sonatu K159 Domenika Skarlatija iz 1752, Prvi stav Betovenove Sonate op.2, br.1 iz 1795, i Rahmanjinovu „Pulčinelu“ iz 1892. Ovakav odabir programa, koji bi svakako bio izazov i za mnogo iskusnije izvođače, govori o ozbiljnom pristupu i izuzetno predanom radu mladog pijaniste. Nesporan talenat, duboka koncentrisanost i sigurnost u interpretaciji, kao i posvećenost instrumentu, zasigurno najavljuju još mnogo nagrada i koncerata.

Nakon Božovića, publika je

Četvrti festivalski dan bio je u znaku nagrađivanih crnogorskih pijanista

imala priliku da uživa u nijansama izvođačkog senzibiliteta Milene Kaluđerović, pijanistkinje koja se školovala na akademijama u Gracu i na Cetinju. U program je uvršten Preludijum op.28, br.15 u Des-duru, Balada op.23 br.1 u g-molu i Sonata op.35, br.2 u b-molu poljskog kompozitora Frederika Šopena. Njenom interpretacijom, suptilnim tonskim izrazom i prefinjenim dinamičkim nijansiranjem, jasno i smisleno su profilisane romantičarske teme, ali i poetičke nijanse Šopenovog individualnog stila.

U drugom dijelu koncerta nastupio je Boris Kraljević, renomirani crnogorski umjetnik i profesor na singapurskoj akademiji. Maestralno slojevit pijanistički izraz Borisa Kraljevića ostvaren je u djelima Šest malih komada za klavir op. 19 Arnold Šenberga i u Šuberto-

ENERGIJA KROSSOVER ZVJEZDE: Maksim Mrvica u CNP-u

UŽIVANJE U NIJANSAMA: Milena Kaluđerović

nih pijanista triju generacija, koji su, svako na svoj način, pokazali različit senzibilitet i umjetnički izraz.

Vrhunsko izvođenje

U prvom dijelu koncerta posljednje festivalske večeri, publika je uživala u muziciranju Crnogorskog simfonijskog orkestra pod rukovodstvom maestra Gligorija Kraska. Na programu se našla treća Betovenova Simfonija u Es-duru, poznata pod nazivom Eroika, iz 1803. godine. U izvođenju ovog djela, koje predstavlja prekretnicu u simfonijskoj muzici na prelasku iz 18. u 19. vijek, crnogorski simfoničari pokazali su izuzetnu emocionalnu dubinu, koja se naročito osjetila u Posmrtnom maršu (II stav). Savladavajući sve interpretativne izazove, simfonijski orkestar i maestro Krasko, kroz punoću zvuka i jasnoću misli, ostavili su snažan doživljaj pregledne arhitektonike djela.

Sa crnogorskim simfoničarima, u drugom dijelu koncerta nastupio je Konstatin Lifšic, briljantni umjetnik imponantne internacionalne karijere. Izvođači koncert za klavir i orkestar br.1 u b-molu Petra Iljiča Čajkovskog iz 1874. godine, Lifšic je pokazao ne samo tehničku perfekciju, već i izuzetno raskošnu sonorost, pa je ova dobro poznata partitura iz pijanističkog repertoara u njegovoj interpretaciji zvučala kao da se sluša prvi put. Lifšicevo stvaranje magije na klaviru i vrhunsko izvođaštvo prepoznao je i podržao maestro Krasko kao i crnogorski simfoničari koji su dali puni doprinos u realizaciji ovog koncerta, što je publika prepoznala i nagradila velikim aplauzom.

Crnogorska publika prvi put je imala priliku da čuje krossover zvijezdu Maksima Mrvicu